

Republika Srbija
**MINISTARSTVO PROSVJETE,
NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA**
KABINET MINISTRA
Broj: 601-00-/2/2020-01
Datum: 17.03.2020. godine
Beograd
Nemanjina 22-26

**OSNOVNA ŠKOLA
SREDNJA ŠKOLA**

- direktorima stručnim saradnicima, nastavnicima i odjeljenskim starješinama

PREDMET: Dodatna uputstva školama u vezi sa planiranjem i ostvarivanjem obrazovno-odgojnog rada na daljinu

Poštovani,

Po prijemu dopisa o planiranju, provođenju i praćenju obrazovno-odgojnog rada na daljinu najveći broj škola je u vrlo kratkom vremenu postavio dobre osnove za osiguranje kvaliteta učenja na daljinu u vrijeme vanrednog stanja. U narednim danima očekuje se vrlo intenzivan rad škola na iznalaženju najboljih rješenja za komunikaciju s učenicima i roditeljima i za ostvarivanje nastave na daljinu uz sve druge vidove podrške učenicima.

Ukazujemo direktorima, stručnim saradnicima i nastavnicima na to da je **ostvarivanje nastave na daljinu obaveza svih u školi**, pri čemu nastavnici sami planiraju načine realizacije oslanjajući se na dostupnu i informaciono-komunikacionu tehnologiju i kanale komunikacije. Planiranje nastave na daljinu treba da se **zasniva na postojećim nastavnim planovima i programima/programima nastave i učenja**. Konkretno, to znači da nema razloga za odstupanje od onoga što je planirano za rad u redovnim uvjetima, pri čemu **je akcent na ključnim pojmovima i znanjima**. Mijenja se, odnosno **prilagođava način rada i način praćenja napredovanja učenika**.

1. Dodatna uputstva školama za operativno planiranje obrazovno-odgojnog rada na daljinu

Prema dopisu koji je poslat školama 16.03.2020. godine u vezi sa učenjem na daljinu, istaknuta je obaveza škola u izradi operativnih planova na sedmičnom nivou da bi se osigurao kontinuitet procesa nastave i učenja. Cilj ovog planiranja je da se obezbijedi što veća uključenost učenika u različite vidove učenja, koordiniran rad nastavnika u pripremi obrazovnih materijala za učenike i praćenje opterećenosti u skladu sa uzrasnim karakteristikama.

Ovi operativni planovi škola, kao što je navedeno treba da sadrže **ključne aktivnosti u ostvarivanje obrazovno-odgojnog rada na daljinu u toku jedne sedmice na nivou razreda (a ne odjeljenja ili nastavnika) i na nivou predmeta.**

Primjer – prijedlog strukture operativnog plana škole na sedmičnom nivou:

Naziv i mjesto _____

Operativni plan škole za period 23-27. mart 2020.

Razred (za srednje škole smjer, profil)	Predmet	Ključne aktivnosti i način ostvarivanja	Dodatna podrška i način pružanja	Praćenje napredovanja
Prvi	Matematika	5 TV časova . obrada (jedan dnevno) – obrada Dopunski zadaci na naprednom i osnovnom nivou - utvrđivanje	Domaći zadaci Dodatna vježba u radnim sveskama (Viber grupe)	Vid u radove učenika (Viber grupe) Elektronska pošta (sa priložima)
Prvi razred	Srpski jezik
Prvi razred
Peti razred	Engleski jezik	Prezentacija i audio zapis (mejlom) - obrada	Domaći zadatak u udžbeniku i radnoj svesci (Viber grupe)	Urađeni domaći zadaci (poslati mejlom nastavniku)
....

Napomena:

Nije potrebno dostavljati nadležnoj školskoj upravi individualne operativne planove nastavnika i nastavne pripreme i unositi nastavne jedinice u plan na nivou škole, jer je to podatak za dnevnik evidencije obrazovno-odgojnog rada (elektronske ili štampane).

U prilogu 1 ovog dopisa dostavljamo primjer strukture Operativnog plana rada nastavnika koji sadrži ključne podatke o tome šta nastavnik planira u narednoj sedmici. Nastavnici mogu koristiti ovu strukturu, ali i svaku drugu koja je u funkciji kvaliteta planiranja.

U prilogu 2 dostavljamo format za izvještavanje škola o načinu planiranja nastavnog rada u vanrednom stanju. Ovaj izvještaj treba dostaviti nadležnoj školskoj upravi najkasnije do 23. marta 2020. godine. Po potrebi, školske uprave će potraživati i druge podatke od direktora škola. Potrebno je da direktori škola obezbijede potrebne tehničke i komunikacione uvjete za nastavu na daljinu za one nastavnike koji ove uvjete nemaju kod kuće. Ovim nastavnicima direktori mogu dodijeliti školsku računarsku opremu (na osnovu reversa). A ukoliko ipak ne postoji način da se ostvari posredna komunikacija sa učenicima, potrebno je da se uključe drugi nastavnici iz stručnog ili odjeljenskog vijeća i da preuzmu posredovanje.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja ponudio je nastavnicima alate za ostvarivanje obrazovno-odgojnog rada na daljinu, koje nastavnici mogu preuzeti na adresi:

<https://zuov.gov.rs/mailster/108335/b9c9e3d6c857dcd682eaae0907abfe8a/aHROcHM6Ly96dW92Lmdvdi5ycy9iaWxOZW4vcHJlZGxvZyIpLXVwdXRzdHZvLXphLXJhZCIzYSIhbGFOaW1hLXphLW9zdHZhcml2YW5qZS1vYnJhem92bm8tdmFzcG10bm9nLXByb2Nlc2EtdWN1bmplbSluYSIkYWxqaW51Lw>

2. Dodatna uputstva za praćenje napredovanja učenika u periodu učenja na daljinu

U situaciji kada ne postoji neposredna komunikacija nastavnika i učenika potrebno je da se osmisle i primijene različiti načini posrednog praćenja napredovanja učenika. U planiranju nastave na daljinu potrebno je da nastavnici razmišljaju o načinima praćenja napredovanja učenika i to svaku temu u okviru nastavnog programa, vodeći računa o tehničkim mogućnostima porodica i učenika.

Nastavnici koji imaju iskustva u primjeni IKT u nastavi mogu koristiti različite alate za zadavanje testova znanja, vježbanja, vrednovanja domaćih zadataka i drugih produkata. Osim toga, putem elektronske pošte učenici mogu slati domaće zadatke, urađene vježbe, eseje, slike sa produktima projekata i dr.

Učenje na platformama koje omogućavaju da učenici i nastavnici u isto vrijeme mogu međusobno komunicirati tokom rada (virtualne učionice) omogućava nastavnicima da procjenjuju znanje učenika i zalaganje tokom učenja.

Također, nastavnici mogu promijeniti ček-liste za praćenje napredovanja učenika (očekivani ishodi učenja) koji se mogu poslati i učenicima da bi mogli da procjenjuju svoj napredak u odnosu na očekivane ishode učenja. Nastavnici mogu organizirati učenje učenika u paru tako da učenici jedni drugima daju povratne informacije o kvalitetu radova i naučenim lekcijama tokom i na kraju učenja u okviru teme (komunikacija na daljinu, elektronska prepiska).

Putem video zapisa (gdje učenik predstavlja i obrazlaže projekat, postupak rada) nastavnici mogu procjenjivati kvalitet urađenog i stepen usvojenosti gradiva.

Pozivamo nastavnike da razmjenjuju ideje za razvoj tehnika praćenja napredovanja učenika jer na taj način stvaraju sigurniju osnovu za procjenu ostvarenosti ciljeva i ishoda nastave.

Imajući u vidu to da se nalazimo na samom početku drugačije organiziranog učenja, nastavnici treba da se fokusiraju na to da obezbijede što kvalitetniju komunikaciju da bi im mogli davati povratne informacije (formativno praćenje). Tek poslije određenog perioda, a nakon obezbjeđivanja dovoljnog broja povratnih informacija o napredovanju učenika, moguće je razmišljati o sumativnom ocjenjivanju)

Važno je da nastavnici strukturiraju svoju pedagošku dokumentaciju o praćenju učenika da bi mogli u kontinuitetu bilježiti relevantna zapažanja o njihovom napredovanju u učenju (podaci o obrazovnom napretku u odnosu na ishode učenja, zapažanja o zalaganju učenika i preporuke za dale učenje).

3. Dodatna uputstva o evidenciji obrazovno-odgojnih aktivnosti na daljinu

Budući da je ostvarivanje nastave na daljinu obaveza svih nastavnika u školi i da se nastava ostvaruje prema nastavnim planovima i programima/programi nastave i učenja, neophodno je da se o ostvarenoj nastavi vodi evidencija.

Evidenciju treba voditi na propisan način, uz uvažavanje svih specifičnosti situacije u kojoj se rad nastavnika ostvaruje od kuće. To znači, da u odnosu na ostvaren obrazovno-odgojni rad tokom radnog dana, treba unijeti sve realizirane nastavne jedinice koje su emitirane putem televizije, kao i one koje su realizirane na druge načine. Kao što je uobičajeno, zapisuje se nastavna jedinica, a u napomenama se bilježi način realizacije.

U školama koje nemaju elektronske dnevnikе časovi se mogu upisivati naknadno, za određeni period (sedmično, mjesečno) da bi se smanjili rizici za prenošenje i širenje epidemije kroz neposredne kontakte većeg broja osoba.

4. Dodatna uputstva za informiranje i komunikaciju

4.1. Obavezuju se direktori škola da redovno prate prijem dopisa iz Ministarstva i da ih bez odlaganja učine dostupnim svim predviđenim ciljnim grupama.

4.2. Podsjećamo direktore škola na obavezu postavljanja banera na zvanični sajt škole u kome će biti svi potrebni linkovi za pristup časovima i drugim vidovima podrške, kao i informacije za učenike i roditelje.

4.3. U skladu sa potrebama novonastale situacije SOS telefon za prijavu nasilja u školama Ministarstvo 23. marta 2020. godine stavlja se u funkciju pružanja psihosocijalne podrške zaposlenim u školama, roditeljima i učenicima. Telefon će raditi svakog radnog dana od 9-14 sati. Na liniji će biti angažovane kolege koje već volonterski rade na SOS telefonu za prijavu nasilja, a po potrebi priključivat će se drugi stručnjaci.

4.4. U slučaju da su nastavnici zbog bolesti spriječeni da ostvaruju nastavu na daljinu neophodno je obezbijediti da drugi nastavnici preuzmu komunikaciju sa učenicima i roditeljima.

5. Podrška učenicima migrantima u periodu vanrednog stanja

Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja i Komesarijat za izbjeglice i migracije obezbijedit će uvjete da učenici migranti koji su već uključeni u sistem obrazovanja i odgoja, na isti način kao i ostali učenici nesmetano prate nastavu na daljinu na TV kanalima u prihvatnim i centrima za azil u Republici Srbiji.

Zahvaljujemo na razumijevanju i saradnji,

MINISTAR

Mladen Šarčević

Prilozi:

- Prilog 1 – Primjer operativnog plana rada nastavnika
- Prilog 2 – Format za izvještavanje škola (za nadležnu školsku upravu)